

A főváros jelene és jövője

Beszélgetés Sarlós Istvánnal, a Fővárosi Tanács VB elnökével

Budapestiek ülünk együtt, s a fővárosról beszélgetünk az erre legilletékesebb pestivel: Sarlós Istvánnal, a Fővárosi Tanács vb-elnökével, aki néhány nappal ezelőtt el látogatott az Esti Hírlap

szerkesztőségébe. A baráti, kötetlen beszélgetésben a lakosság és a tanács közös gondjairól, a jelen tennivalóiról, a jövő terveiről volt szó.

kérdeztük Sarlós Istvántól.

— Igen. Mindig jó szórakozásom volt a kocsizás a városban, figyelni, mi változik és — az igazi budapestiek módjára — bosszankodni, ha valami nem tetszett. Most már arra gondolok a várost járva: mi mindenre lenne még szükség! Ide új ház lenne jó, ez a tűzfal csúnya, erőfelel korszertűlenek a lakások, ott nincs elég üzlet, amott rosszak az utak. Menynyi pénzt lehetne minderre költeni! De nagyon gyakran nemet kell mondanom. Hí-

Milyen a pesti ember

— Tösgyökeres pesti vagyok magam is — mondta a Fővárosi Tanács elnöke —, s mint minden pesti, városom szerelmese. Nehezen tudom elképzelni, hogy másutt éljek. Többször jártam külföldön, s mindig azzal az érzéssel jöttem haza: igazán jól csak itt érezheti magát az ember. Próbáltam megfejtetni, miért. Budapest szép —, de más városok is szépek. Lakóitól függ, milyen egy város hangulata, vonzereje, varázsa. A pesti ember megteremti azt a páratlan légkört egészséges humorával és talpraesettségével, ami sehol másutt nem található meg. Szeretem a budapestiek jóízű, csipős humorát, azt a tulajdonságukat, hogy semmit se vesznek egyszerűen tudomásul, hanem kutatják, mi van a tények mögött.

Mégis zúgolódnak. Amikor aztán elkészül valami, igazán örülnek neki, s örömlüket az sem rontja, ha bírálják és viccet csinálnak róla.

Másképp, más szemmel látja-e a várost, amióta a Fővárosi Tanács elnöke? —

(Folytatás a 3. oldalon)

— Örök elégedetlenség. Tudják, hogy időnként javítani kell az utakat és tatarozni a házakat, s hogy például aluljáró sem épülhet előzetes bontás, felfordulás, kényelmetlenség nélkül.

A főváros jelene és jövője

Beszélgetés Sarlós Istvánnal, a Fővárosi Tanács
VB elnökével

(Folytatás az 1. oldalról.)

ba, nem lehet mindent egyszerre. Tudom, végül megoldjuk a gondokat, csak idő kell hozzá.

— És másként látom magukat a pestieket is az utóbbi időben. Meglepett, mennyi jó, őszintén segíteni akaró javaslatot, szíveskedés észrevételét küldenek be naponta a tanácshoz. Vitáknak, érveléseknek, hibáknak felfedezési. Így volt például az Astoria-aluljáró építése kezdetén, s ezt mutatja a Belváros rendezéséről szóló nyílt vita is, amelyet az Esti Hírlap rendezett. Ki hitte volna, hogy olyan sokan szólnak hozzá? A vita megérőstett bennünket abban, hogy helyes úton járunk,

amikor — például — a Dunaparton korzót akarunk létesíteni, s nem engedünk nagy forgalmat vonzó középületeket építeni a Belvárosban.

— Tudom, nem mindig értünk majd egyet, lakosság és tanács. Sok javaslat érkezett hozzánk például arra: ne telepítsük át a Ligetből a vásárvárost, inkább foglaljuk el erre a célra az egész Ligetet. Ez nem lenne jó. A Lágymányoson több a hely és végre állandó pavilonokat építhetünk. A főpavilont vásár után gyűlésekre, sport- és egyéb rendezvényekre lehet majd használni. S nem beszélnek arról, mennyivel egyszerűbb a Lágymányos közlekedése, és a Városliget is újra a közönségé lesz.

VI. kerületben 92 ezer ember él 1100 házban, a XVII. kerületben viszont 45 ezer lakos 10 200 épületben. Az igények olyan gyorsan fejlődtek az utóbbi években, hogy ma már igen kevesen keresnek egyszobás lakást. A fiatalok is szeretnék még egy helyiséget, hogy tanulhassanak, pihenhessenek. Ezért az új lakótelepeken a jövőben főleg másfél-szobás, vagy ennél nagyobb lakások épülnek. Húsz év alatt 400 ezer lakást akarunk felépíteni — egyrészt távfűtéses lesz. Mind nem lehet, óriási energiaforrást igényelne. Továbbfejlesztjük a Budapestet már gyűrűként körülvevő új lakótelepeket.

— A Kerepesi út óriásmeggyedé építik ki, tovább nő a lágymányosi, az óbudai lakótelep. Modern házak kerülnek a Víztorosba, beépül

Sarlós István az Esti Hírlap szerkesztőségében

az Árpád-híd mindkét hídfője. A 400 ezer lakás egy része természetesen belterületen épül fel, olyan módon, hogy a zsúfolt kerületekben lebontják a régi, sötét, egészségtelen házakat, amelyeket nem lenne gazdaságos felújítani. Néhány helyet soroltam fel csupán, a város más pontjain is emelkednek majd új lakónegyedek.

munkaidőt — de lelkiismeretlenül. A lakó természetesen nem az illető hanyag munkást fogja szidni, hanem a házkezelőséget.

— Féltre ne értsenek — tette hozzá —, tudom, nemcsak a HKI munkájára lehet panasz. Az ügyfelek is gyakran gorombák, követelők, elvárnak olyasmit, amit maguk is könnyen elintézhetnek, de úgy gondolják: a lakbérrel megváltották a követelőszéhez való jogot. Csoda-e, ha a HKI dolgozó ki-fáradnak néha?

Van-e lehetőség a lakó társadalmi munkájának továbbfejlesztésére?

— Szép társadalmi mozgalom alakult már ki és sok hasznos munkát köszönhetünk a lakóknak. Sokat vállalkoztak lépcsőházak kifestésére, parkok, játszótérek létesítésére, udvarok rendbehozására. A kerület tanácsoknak jobban fel kell figyelniük az ilyen kezdeményezésekre. Ugy gondolom, ezt az öntevékenységet a lakosság helyes szemléletének kifejtésére is felhasználhatnánk; például arra: gondosabban óvjuk a társadalom tulajdonát, jobban vigyázzunk a lakások, a házak épségére. Különösen a lakóbizottságokra vár ebben nagyobb szerep.

A zsúfoltság

Budapesten él az ország lakosságának egyötöde. A város zsúfoltságáról, a vidékiek feláramlásáról beszélgettünk, s arról, milyen napi feladatokra a Fővárosi Tanácsra a kétfélmillió emberről való gondoskodás.

— Ha szigorúan a fővárosi lakosok számát nézzük, akkor valóban majdnem kétfélmillió vagyunk. Azonban sokkal több emberről kell gondoskodnia a tanácshoz: a környékről ide járnak dolgozni, vásárolni, szórakozni, és több ezer gyereket küldenek a fővárosi iskolába. Sok erőfeszítést kíván ekkora város élelemmel, iparcikkal, lakással, gázzal, járművekkel való ellátása. Különösen olyan zord, hosszú télen, mint az idei volt. Ennek ellenére — és ez szép eredmény — nem volt fennakadás az élelmiszerellátásban, volt gáz, villany a városban, a tüzelőhiány is csak átmeneti volt. Valószínű tehát, hogy jobb termék esetén még kevesebb probléma lesz.

— Budapest a bejárók nélkül is nagyon zsúfolt város. Bár átlagban minden lakó-

sára 29 négyzetméter zöldterület jut, a belső kerületekben csak 0,2 négyzetméter. Ezt a problémát is meg kell oldanunk, a régi, korszerűtlen lakások lebontásával, nagyobb arányú parkosítással. A Józsefváros például így alakul majd át modern városrészé.

Milyen módon lehetne megállítani a fővárosba áramlást?

— Sokan azt vallják: meg kell akadályozni a felköltözést. Mások szerint nem lehet eltüntetni az embereket ettől. Magam is az utóbbi vélemény felé hajlok. Mindenesetre ipartelepítéssel, a vidéki városok fejlesztésével sok vidékit elterelhetünk az ideköltözés szándékától. A zsúfoltság azonban alig fog csökkenni. Számítások szerint 1980-ra az országnak 10 800 000 lakosa lesz, s ebből az országos méretű növekedésből nem kevesebb, mint félmillió ember Budapestre jut! Világosan kell látnunk ezt a tényt, nem dughatjuk homokba a fejünket. Nagyobb arányú fejlesztésre lesz tehát a fővárosban szükség, mint vidéken.

A lakáshelyzet

Mit mutatnak a tervek arról a nagyarányú fejlesztésről? Milyen lesz Budapest húsz év múlva?

— Már most is előkelő rangja van a világban városunknak — válaszolta Sarlós István —, s a legjobb úton halad afelé, hogy korszerű, szocialista metropolissá váljék. Természetesen, addig meg kell oldanunk égető gondjainkat. Azt akarjuk, hogy Budapest lakói kulturált környezetben, jobb lakásokban éljenek, gyorsan, kényelmesen utazzanak, az árucikkek nagy bőségében válogathassanak.

— Ezek a tervek szorosan

összefüggnek az életszínvonal-emelkedéssel — tette hozzá. — Mindenkinet egyet kell értenie velünk abban: nemcsak attól függ az életszínvonal, mennyit viszünk haza a borítékban. Függ ez a lakástól, amelyben élünk, a város jó levegőjétől, a szép környezettől, egyszóval attól, hogyan, milyen úton fejlődik tovább Budapest.

— Nézzük először a lakáshelyzetet. A városban 1960. elején 797 800 lakosozta volt. A pesti lakások többsége még egyszobás, a házak 80 százaléka földszintes. Tudom, ez így nehezen hihető. Egy példa majd megvilágítja: a

A közlekedés

— Másik nagy gondunk a közlekedés — folytatta Sarlós István. — A reggeli és a délutáni csúcsforgalom gyakran rontja el egész napi hangulatunkat. A megoldás? Nehéz és bonyolult. Szemmel látható, mennyivel több a modern közlekedési eszközök utcainkon, mint akár tavaly. De az új kocsik beállításának is határt szab majd az utcák szélessége, a kocsiforgalom fejlődése. A felszíni közlekedés néhány év múlva eljut a telítettséghez. A tömegszállító eszközöket a föld alá kell vinnünk. Gazdasági életünkben eljutottunk oda, hogy gyorsabban folytassuk a földalatti megépítést. Milliárdokat igényel, nagy szakmunkaerőt köt le és sok más építkezéssel kell összeegyeztetnünk, például az aluljárókkal. A külső nagy forgalmú utakon: a Kacsóh Pongrác úton, a Hungária körúton, az Albertfalvi sorompónál a sínek alá, illetve fölé kell vinni a közúti forgalmat. Az Astoria-aluljáró az ilyen jellegű munkák főpróbájának is tekinthető. Sürget az idő, néhány év múlva Budapest világvárosi lesz az autóforgalom is.

— Sokat segít majd a város közlekedésén az Erzsébet-híd, elsősorban a Lánchidat tehermentesíti és gyorsítja a villamosközlekedést Buda és Pest között. Az előzetes hírekkel ellentétben, a

hídon villamos jár majd, nem trolibusz. Nem szeretnénk, hogy az utasnak át kelljen szállnia trolibuszról villamosra, ha mondjuk, a Déli-pályaudvarról a Keletre szeretne jutni.

— A Körút forgalmát más módon csökkentjük: a Bajcsy-Zsilinszky út rendezésével. A Vadász utcánál levő üres telken felépül a nagyáruház, fokozatosan eltűnnek a raktárak. Az utca visszanyeri régi kereskedőjellegét és a Körútról elvonja majd a vásárlók egy részét.

Az elmondottakat nyomon követve jól elképzelhető, milyen lesz a jövő Budapestje: modern, színes, erkélyes magasházak tarkítják a belső kerületeket és mammut lakótelepek sorakoznak a város széléin. Impozáns Duna-part, árnyas korzóval, gyorsforgalmú utak, aluljárókkal, kényelmes földalatti, autók sorai egymás mellett. És sok lesz a zöldterület: parkok, ják, játszótérek. Szívvidámító távlatok ezek, nem is igazán pesti, akit nem ragadnak magukkal.

— A tervek szépek, de még sok kényelmetlenség, gazdasági áldozat árán jutunk el megvalósításukhoz. Bőven lesz még alkalmuk a fővárosiaknak a bosszankodásra a feltűrt utak, állványok, építőanyag-törmelék miatt...

A házkezelőségek

A Fővárosi Tanács elnöke ezután a művelődésben előtűnik álló feladatokról, elsősorban a pesti iskolagondokról beszélt.

— Számolnunk kell azzal — mondta —, hogy a következő években zökkenők lesznek a középiskolázásban. Mind több gyerek akar tovább tanulni. Ennek mi nagyon örülünk, de kevés a középiskola. Nagyon, persze, a kerületek közötti aránytalanságok is. Míg az I. kerületben két nagy középiskola van; nem is tudják teljesen kitölteni az itt lakó gyerekek, addig Kőbánya már rég túlmutta egyetlen gimnáziumát.

— Rengeteg új tanteremre, bölcsődei és óvodai férőhelyre lesz szükség az épülő lakótelepeken — folytatta. — Az előzetes kalkulációk szerint ezer lakosra 40 óvodai, bölcsődei helyet számítanak. Ugy gondolom, éppen az új lakótelepeken megoldó ez a számítás: itt főleg fiatalok laknak majd és sok lesz a gyerek.

Nemrég a Fővárosi Tanács felmérést végzett arról: mi érdeklődés elsősorban a budapestieké. Az első helyen a közlekedés és a házkezelőségek munkája áll.

— Igen, ez érthető. Kevesen tudják Pesten, hogy a házak rendbentartására a lakóközösségek befolyt összegnél sokkal többet költünk: az

idén egymilliárd 150 millió forintot! Sok a panasz a HKI-re, de a tapasztalat az, a panaszosok nagy hányada nem a maga ügyében kér intézkedést, hanem a közvagyonát szeretné megóvni, s nem tudja szó nélkül nézni a hanyagságot, a fölösleges pénzkidobást. A házkezelési igazgatóságok szervezete gyakran még automatikusan működik, nem elég rugalmas. Példát is mondhatok erre. A Bécsi utca 1-3-5. számú házában ki akarták cserélni a kazánokat, mert hatvanévesek. A bérlők tiltakoztak: a kazánok még teljesen jók, kérték, ne szórják ki a pénzt. A HKI nem törődött a tiltakozással. Kivizsgáltuk a panaszt: a kazánok valóban jók, a csere szükségtelen.

— A házkezeléssel kapcsolatos reklamációk főleg a sürgős javítások körüli huzavonából és a hanyagul végzett munkából származnak — hangsúlyozta a tanácselnök. — Pedig az anyagi, technikai lehetőség adott a szükséges javításokhoz. Talán az a bajok egyik forrása, hogy a HKI dolgozó sem mindig értik meg, mi az, ha beázik a tető, vagy folyik a vízcsap, s nem értik, miért nem vár a lakó türelmesen, míg sorra kerül. Sok panaszra ad végül okot, ha a munkát elvégzik ugyan, beleadják az anyagot és a

A peremkerületek

Sarlós István a tanácsok és a lakosság kapcsolatáról beszélt ezután.

— Az emberek hajlamosak arra, hogy a tanácsokat hivatali apparátusnak tekintsék csupán, amelynek kötelessége minden ügyüket elintézni. Türelmetlenek, s könnyen mondják ki: a tanácsnál bürokraták vannak. Pedig nálunk sok kitűnő, városát szerető, munkaterületét nagyon jól ismerő szakember dolgozik, aki el sem tudja képzelni életét máshol, mint a városi közügyek között.

— Azt is meg kell érteni a fővárosiaknak, hogy még a súlyos, nehéz gondok sem oldhatók meg mindig azonnal. Gyakran kerülünk kényes helyzetbe, mert a kérelmező egyszerűen nem hiszi el: a fővárosi tanács elnöke sem intézhet el mindent, még ő sem adhat lakást például minden igényjogosultnak.

Külön feladat a peremkerületek fejlesztése. Gyakran hallott panasz: miért nem olyan jogú lakói az itteniek is Budapestnek, mint a belvárosiak? Miért nem kaphatnak csatornázást, gázt, több üzemeltet, jobb közlekedést?

— Nehéz a gyorsan növő igényekhez szabni a juttatásokat. A közművesítés a legdrágább építkezés. Nem lehet kívánni, hogy rövid idő alatt nagy területeket csatornázzunk, szétszórta családok házakhoz juttassunk el vizet, gázt, autóbust. Viszont a peremkerületeknek is joguk van a kulturáltabb életformához. Mi tehát a megoldás? Igyekszünk segíteni, de jó lenne például, ha a jövőben nem különálló kis házakat építenének, hanem több család együtt sorházakat, így könnyebb lesz a közművesítés. Ez is évtizedes feladat.

A Fővárosi Tanács legutóbbi ülésén több tanács tag éppen a külső kerületek gondjairól beszélt és kérte, hogy az idei költségvetésben fokozottabban vegyék figyelembe kérésüket.

— A költségvetés vitája igen élénk és érdekes volt. A tanács tagok harcoltak kerületükért, választóik érdekeiért, bírálták a költségvetést, ha úgy érezték, keveset kaptak. És ez így van rendjén. Néhány jogos kérést az azóta eltelt egy hónap alatt teljesíteni is tudtunk.

— A XVII. kerületből a vízhiány miatt szóltak fel: elkezdtek ugyan fűrni három kutat, de a kútúró

vállalat abbahagyta a munkát — máshová vonult. Soron kívül intézkedtünk: meg lehet csinálni a kutakat magánvállalkozóval. A XV. kerületiek a Komárom úti fűgyűjtőcsatorna építésének elmaradását kifogásolták. A kérés jogos volt, 7,2 millió forintot adtunk a munkálatok folytatására. Ugyancsak ebben a kerületben serelemezték, hogy az idén nem kapnak beruházást. Igazuk volt, közfejlesztési alapról egy üzletházat kapnak. Szó esett a külső kerületek úthálózatáról is. Kevesnek találták a költségvetés erre szánt összegét. A közfejlesztési alapról 14 milliót tudtunk biztosítani erre a célra. A József Attila-lakótelep egyik tanács tagja felhívta, hogy a jövőre tervezett 12 tantermes iskolát bővítsük 20 tantermesre, mert mire felépül, kicsi lesz. A bővítést elvégeztetjük. Csak néhány példát említettem; több hasonló ügyben jár el a végrehajtó bizottság.

Végezetül: hadd használjam fel az alkalmat arra, hogy megkérjem az Esti Hírlapot, ezután is támogassa munkánkat, adjon fórumot a budapestiek közérdekű észrevételeinek — fejezte be a beszélgetést a Fővárosi Tanács elnöke.

Lukács Teréz

Szép függöny, szép lakás!

10 munkanap alatt kitesztjük függönyét

RUHATISZTÍTÓ KTSZ

Felvehőhelyek Budapestben mindenütt.

PADLÓ-KEFELO-GÉPET

IV., Árpád út 70.

V., Kossuth Lajos u. 2.